

לייבש את הביצה!

קריאה: צריך להגיש את הצוואר לשחיטה?
קריאה: איזו דרך?

מדוע כוונה הפעולה נגד ירדן?

אורי אבנרי: פעולה המכונה נגד ירדן מעוררת שאלות נוספות. הממשלה הזאת אמרה — ואני מניח שהיא יודעת מה היא אומרת — כי המישטר הקיים בירדן פועל בכל כוחו לבלית מעשיהטורר. מסתבר שאין בטחון מוחלט שיש בכוחה של ממשלה לבלום פעולות-הטרור בשיטתה. יוזהר הררי (ל"צ): מה הסיבה לכך שירדן פועלת נגד פעולות-הטרור? האם לא בגלל פעולות-התגמול שלנו?
אורי אבנרי: גם בגלל זה, אבל לא רק בגלל זה. היא פועלת נגדן גם מפני שארגוני-הטרור מכוונים נגד המישטר הקיים בירדן. אך נניח שהסיבה שהזכרת היא הסיבה היחידה. הרי אז פגיעה במישטר הקיים בירדן, והתמודדות עם הצבא שלו, אינן משרתות את המטרה. כבוד ראש הממשלה אמר שממדי הפעולה — ואני מצטט — היו "מעבר לצפוי ולמשוער". שר-הבטחון חייב לדעת שבכל פעולה צבאית ישנם דברים, או יכולים להיות דברים, שהם "מעבר לצפוי ולמשוער". המלחמה היא ממלכת איהווראות. אין בה שום בטחון מה יקרה. ישנם שני צדדים ואין שליטה על מעשי הצד השני. גם שיקול זה חייב לעמוד לנגד עיני שר-הבטחון.

קריאה: מה אתה מציע?
אורי אבנרי: כבוד היושב-ראש, השאלה נשאלת — לא רק בבית הזה, כי אם במדינה כולה: מה לעשות? אותם המצעים פעולות צבאיות, חושבני שהמניע העיקרי שלהם הוא שאין להם תשובה אחרת.
קריאה: איזו תשובה יש לך?

גדר מזוושמלות, מיקוש ופיטרול

אורי אבנרי: התשובה שלי מתחלקת לשתיים — אחת לטחח קצר ואחת לטחח ארוך. התשובה בטוחה הקצר היא הגברת ההגנה על הגבול.

התמונה בעתון הירדני

קרב אשדוד: מדוע אין הממשלה עושה דבר כדי לשמור על ה"פילבוקס" (מיגדל השמירה) ליד אשדוד, שסביבו נערך אחד הקרבות העיקריים של מלחמת-העצמאות? מדוע אין משרד-הבטחון פועל כדי להפוך את זה, ואתרים דומים, לאנדרטות ממלכתיות?
תאונות דרכים: האם נערך מיפוי על המקומות בהן אירעו תאונות קטלניות, ומה המסקנות מכך?
ועדת שביתת-הנשק: מדוע אין ישראל חוזרת לשיבות ועדת שביתת-הנשק הישראלית-טורית, אחרי שמועצת-הבטחון קראה לה לעשות זאת?
הגל הקל: מדוע אין משדרים אותו בשבתות?
אוניות לדרום-קוריאה: מדוע הסכימה הממשלה לבנותן במספנות ישראל, בתנאים שאינם כדאיים לחלוטין?
ספר פוהר-הזר: שורה של שאלות: מהי תגובת הממשלה על ההאשמות הכבדות הכלולות בספר לגבי צעירות ישראליות, פעולת הממשלה ונציגיה הבכירים?
היהודי זים: מדוע נתנו ליהלומן זה, בפרוטקציה מיוחדת, הנחות לגבי פרעון החוב של מיליון ל"י שהוא חייב למדינה?
הפגנת הסטודנטים: מדוע שידר קול ישראל ידיעות כוזבות על גודלה, כדי להפחית מערכה?
שערורית הפרדסים: מדוע נטעה הסוכנות היהודית פרדסים באדמות בלתי-מתאימות?
ועוד שורה של שאלות על ביטוח מפני אבטלה ובעיות הסעד, עבודת הרשות לתיכנון כלכלי, עיקור הלאוות ממשלתיות, בעיות הכביש ובית-הספר בכפר סולם, בעיית האבטלה בבית-שמש וסגירת מופעל שמשון שם.
כל שאלתה היא, כמובן, הרבה יותר מפורטת מכפי שנראה לעיל. הכנת כל אחת מחייבת מצדנו עבודת-מחקר, בדיקת הנתונים וניסוח השאלות. נדמה לי שזוהי אחת הפעולות

יש בארץ זלוול מסורתי בהגנה סטאטית. כולנו, כל מי שהיה בצה"ל, נגועים בזה. אני סבור שיש להגביר, ושאפשר להגביר, את ההגנה הסטאטית. היו גם במדינות אחרות חרירות לצרכי גרילה, וגובשו אמצעים: גדרות מחושמלות, מיקוש, פיטרול לאורך איזורי מיקוש והמצאות חרשות, שאין טעם להרחיב עליהן את הדיבור כאן.
אני מעלה עוד פעם את הרעיון של הצבת חיל-החרום של אר"ם לאורך גבולות מסויימים של המדינה, בדומה לגבול רצועת עזה.

קריאות: — — —
אורי אבנרי: למה אי-הסבלנות הזאת? נדמה לי שאני מדבר על נושא רציני.
ההגנה הסטאטית עודה ביוקר. היא יקרה יותר מפעולות-תגמול. אבל היא זולה יותר בחיי-אדם.

הייתי מציע לממשלת ישראל להעלות בפני האר"ם את ההצעה שהאירגון העולמי ישלם את ההוצאות.
העולם מעוניין בשלום. הייתי מציע לממשלת-ישראל להעלות בפורום הבינלאומי תוכנית מוגבשת לחציצה בין שני הצדדים, לאורך גבולותינו, ושהעולם יישא בהוצאות.
אין מה להפסיד בהצעה כזאת. לכל היותר לא יקבל האר"ם את ההצעה, ותוך כדי כך הוכחנו לעולם כולו את רצונו בשלום על הגבול.

מה הטעם בהריגת היתושים?

זו המחצית הראשונה של כל הצעה רצינית. המחצית השנייה היא לטחח ארוך. אוני ראש-הממשלה יכול לקרוא לזה תרופת אליל, אבל אין דרך אחרת. אנחנו דומים לאנשים היוצאים וקוטלים יתושים פעם אחר פעם, אבל איננו מייבשים את הביצה. אין כל פתרון בהריגת יתושים, אם אין מייבשים את הביצה שמתוכה הם באים.
הביצה היא: השינאה השוררת במרחב. במשך שני הדורות האחרונים היתה ההתנגשות בין שתי תנועות-תחיה היסטוריות מפוארות, שתיהן חיוניות — תנועת-השיחור הערבית ותנועת-השיחור הישראלית.

ברוך אזניה (מפא"י): תגיד: תנועת-השיחור היהודית.
אורי אבנרי: אם אתה רוצה, תקרא לה כך.
— — —
ניצחנו בהתנגשות זו, אבל היא השניאה עמוק של שינאה. לא ממשלות-ערב הן הממציאות את השינאה הזאת, יש משקע עמוק של שינאה, המשפיע על הממשלות.
לא יהיה פתרון למצב זה, אלא אם כן נצא לפעולה רצינית, ארוכה וממושכת, לייבוש ביצת השינאה המקיפה אותנו.
אם לא נצליח בכך, הרי בכל כמה חודשים נדון בבית הזה — בכנסת הששית, השביעית, השמינית, והעשירית — על המיקוש האחרון ועל הפשיטה האחרונה.
ייבוש הביצה — זה לא תפקיד של צה"ל, אלא של משרד-החוק, ואולי של משרד מיוחד שצריך היה לקום ולא קם.
אם לא נעמוד בהצלחה בתפקיד זה, אנחנו נמעל בתפקידנו כלפי עתיד המדינה.

העיקריות של הסיעה — והיא הפכה לשם-דבר בכל משרד-הממשלה, ואחת התופעות הבולטות ביותר בכנסת.

האם כדאי לדבר תמיד?

שבוע שאז אותי כתב חדש בכנסת: האם זה טוב שאתם משתתפים ממש בכל ויכוח, ומביעים דיעה על כל עניין?
התשובה הפשוטה היא: מה לעשות, יש לנו מה להגיד על כל עניין. מפני שיש לנו גישה עקרונית, השונה לחלוטין מגישה שאר 119 חברי-הכנסת, והיא מתבטאת לגבי כל נושא.

דוגמה מאלפת ניתנה השבוע כאשר הגיש שר-התחבורה הצעה להאריך את תוקפה של תקנה-לשעת-חרום הנותנת לו סמכות בלתי-מוגבלת לתת פקודות לאוניות, החל בצורת בנייתן וכלה בנתיב הפלגתן.

כשהגיע תור החיכוח, נסתבר כי נרשם רק מתווכח אחד ויחיד: אני, הנאום נמשך רק שתי דקות.

אורי אבנרי: אנחנו מתנגדים לריבוי תקנות-לשעת-חרום. אין כל סיבה לכך שהעניינים הדנוניים לא יוסדרו על-ידי חוק סדיר של הכנסת.

שעת החירום איננה בת-חלוף. לא במהרה תעבור. המאורעות הסראגיים של השבוע האחרון מוכיחים שאין סיכוי רב כי המצב הבטחוני ישתנה לטובה בעתיד הנראה-לעין. לכן יש להסדיר את הבעיות הכרוכות במצב בטחוני זה בחוקים דמוקרטיים סדירים.

אגב, אדוני היושב-ראש, תמה אני על שנשיאות הכנסת שללה את הדחיפות של ההצעות לסדר-היום הנוגעות למאורעות שקרו בימים האחרונים...

היו"ר קדיש לוז: (ברגזה מסויימת): לא לשם כך נתתי לך את רשות-הדיבור!
אורי אבנרי: אנחנו מדברים על תקנות-לשעת-חרום. כבוד השר הזכיר את שעת-החירום.

כל מה שנוגע לשעת-חרום נוגע גם לחוק זה.

לענין עצמו: אפילו בתקנות-לשעת-חרום צריכים להיות מיבחינים אובייקטיבים, שיגדירו לשם מה ומתי מותר לשר להפעיל את הסמכויות הבלתי-מוגבלות הללו, המוענקות לו.

קריטריונים אובייקטיביים כאלה חסרים לגמרי בהצעה זו.

מיד קם השר כרמל והשיב לנו:

שר-התחבורה כרמל: אני תמה על חברי-הכנסת אבנרי, שבדבריו הקצרים הצליח לסתור את עצמו... אני מתפלא על חברי-הכנסת אבנרי שהודיע כי יצביע נגד הארכת התקנות, שהוא הסביר שאמנם קיימת שעת-חרום המחייבת הסדרים אלה.

... זכותו של חברי-הכנסת אבנרי לחשוב שדרוש חוק אחר, מתאים יותר. יתכן שאפשר יהיה להביא לכנסת, בבוא הזמן, חוק יותר משוכלל ויותר מסודר. אבל לפי הגיון זה, כל עוד לא הובא חוק כזה, צריך להאריך את התקנות שבאות להבטיח עניין חיוני. צריך לקיים את התקנות, כל עוד אין הסדר אחר הבא להחליף אותן.

אלה הם דברים בעלמא. כי הממשלה איננה מתכוונת להציע חוק חדש. ואילו אנחנו, מצידנו, איננו יכולים להגיש הצעת-חוק פרטית בעניין זה. בגלל סעיף סתימת-הפה. לכן לא היתה לנו ברירה.

אלא להביע מחאה על-ידי הצבעה נגד. היתה זאת אחת הפעמים הרבות בהן הצבענו נגד כל שאר הבית.